

RAAP-NOTITIE 1364

**Plangebieden Rugbyterrein en
Vogelweide in de wijk Noord-Oost
te Drachten**

Gemeente Smalingerland

**Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend
veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: gemeente Smallingerland

Titel: Plangebieden Rugbyterrein en Vogelweide in de wijk Noord-Oost te Drachten,
gemeente Smallingerland; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend
veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: oktober 2005

Auteur: *D. van den Berg*

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2005\SMON\NO1364-SMON.doc

Projectcode: SMON

Projectleider: drs. T.A. van den Bergh

Projectmedewerker: D. van den Berg

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: niet van toepassing

Autorisatie: drs. T.J. ten Anscher

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2005

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *aanleiding onderzoek*: herstructurering van de wijk Noord-Oost te Drachten beschreven in de 'Ruimtelijke Beleidsvisie Drachten NoordOost', 13 oktober 2004, projectnummer 232.00.05.04.03
- In opdracht van de gemeente Smallingerland heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in de plangebieden Rugbyterrein en Vogelweide.
- *datum uitvoering veldwerk*: 4 oktober 2005

Onderzoeksvragen

Zijn er aanwijzingen voor (grotere)archeologische nederzettingen?

De resultaten, conclusies en aanbevelingen worden hieronder per plangebied beschreven. Met betrekking tot het onderzoek kan contact opgenomen worden met de volgende personen;

- *contactpersoon overheid*: dr. G.J. de Langen (provinciaal archeoloog Fryslân, tel. 058-2925487).
- *contactpersoon RAAP*: drs. T.A. van den Bergh (projectleider, tel. 0512-589140).

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; <http://www.sikb.nl>). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Rugbyterrein

2.1 Locatiegegevens

- *ligging plangebied*: het plangebied ligt ten zuiden van de Ringweg, ten noorden van de Harddraversdijk en ten oosten van het Schuttersveld/Kaatsveld.
- *Plaats*: Drachten
- *Gemeente*: Smallingerland
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 11E
- *in gebruik als*: rugbyveld, parkeerterrein en clubgebouw
- *oppervlakte plangebied*: ca. 2,4 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 203.030/570.550

2.2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische advies*: volgens de FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra: www.fryslân.nl/binfo/chk/inhoudstartchk.htm) is voor het plangebied voor de periode Steentijd-Bronstijd een quickscan nodig (3 boringen per hectare; bij een intact boorprofiel moet worden overgegaan op 6 boringen per hectare). Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is voor het plangebied een karterend onderzoek 3 nodig (historisch en karterend onderzoek) met een boordichtheid van minimaal 6 boringen per hectare.
- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*:
 - in het plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): ARCHIS-waarnemingsnummer 39745: zwartgesmoord, Deens aardewerk, zgn. Jyddepot: datering Nieuwe tijd B (1650-1850 na Chr.).

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart*: niet gekarteerd: bebouwde kom (Stiboka, 1976).

2.3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: min of meer regelmatige verdeling over het plangebied.
- *gebruikt boormateriaal*: gutsboor, diameter 2 cm

- *totaal aantal boringen*: 14 (1 t/m 14, zie figuur 1)
- *minimaal geboorde diepte*: 0,5 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 1,5 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlint

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogeen-tisch)*: de laagopvolging van boven naar beneden is als volgt. De toplaag bestaat uit een bouwvoor/verstoorde zandlaag (grijsbruin, zwak siltig, zwak tot matig humeus zand). Deze laag bevat in de meeste boringen enkele fragmenten (bouw)puin en heeft een dikte van 0,5 tot 0,9 m. De boringen 1 en 9 moesten vanwege ondoordringbaar (recent) puin gestaakt worden. In alle andere boringen bevindt zich onder de bouwvoor/verstoorde zandlaag licht(bruin)geel, zwak siltig, soms zwak grindig dekzand met een dikte van maximaal 0,45 m. De podzolbodem in dit dekzand is tot in de C-horizont verstoord met uitzondering van de boringen 3, 6, 8 en 11, waar boven de C-horizont nog een (restant van de) BC-horizont is waargenomen. Onder het dekzand is (in boring 8) keizand (fijn, zwak zandig grind) en keileem (lichtgroengrijs, sterk zandig, zwak grindig) aangetroffen.

2.4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodem in plangebied Rugbyterrein bestaat uit een bouwvoor/verstoorde zandlaag op dekzand op keizand/keileem. De podzolbodem in het dekzand is verstoord tot in de BC- of C-horizont. Archeologische indicatoren zijn niet aangetroffen.

Aanbevelingen

Op grond van de ernstige, diepgaande verstoring van de bodem in plangebied Rugbyterrein en het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

3 Vogelweide

3.1 Locatiegegevens

- *ligging plangebied*: het plangebied ligt ten noorden van de Wielewalen en ten westen van de Vogelweide.
- *Plaats*: Drachten
- *Gemeente*: Smallingerland
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 11E
- *in gebruik als*: plantsoen
- *oppervlakte plangebied*: ca. 0,5 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 203.050 / 569.830

3.2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische advies*: volgens de FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra: www.fryslân.nl/binfo/chk/inhoudstartchk.htm) is voor het plangebied voor de periode Steentijd-Bronstijd een quickscan nodig (3 boringen per hectare; bij een intact boorprofiel moet worden overgegaan op 6 boringen per hectare). Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is voor het plangebied een karterend onderzoek 3 nodig (historisch en karterend onderzoek) met een boordichtheid van minimaal 6 boringen per hectare.
- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*:
 - in het plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): ARCHIS-waarnemingsnummer 39745: zwartgesmoord, Deens aardewerk, zgn. Jyddepot: datering Nieuwe tijd B (1650-1850 na Chr.).

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart*: niet gekarteerd: bebouwde kom (Stiboka, 1976).

3.3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: min of meer regelmatige verdeling over het plangebied
- *gebruikt boormateriaal*: gutsboor, diameter 2 cm
- *totaal aantal boringen*: 3 (15 t/m 17, zie figuur 2)
- *minimaal geboorde diepte*: 0,9 m -Mv.

- *maximaal geboorde diepte: 1,2 m -Mv.*
- *boorbeschrijvingen: onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).*
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met: meetlint*

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogeen-tisch):* De laagopeenvolging van boven naar beneden is als volgt. De toplaag bestaat uit een bouwvoor/verstoorde zandlaag (donkerbruingrijs, zwak siltig, matig humeus zand). Deze laag bevat fragmenten (bouw)puin en heeft een dikte van 0,65 tot 0,8 m. Hieronder ligt bruin/bruingeel tot donkergeel, zeer fijn, zwak tot matig siltig zand (dekzand). De podzolbodem in dit dekzand is tot in de C-horizont verstoord met uitzondering van de boringen 15 en 17, waarin boven de C-horizont nog een (restant van de) BC-horizont is waargenomen. Onder het dekzand bevindt zich (in boring 16) keileem (bruin, zwak zandig, zwak grindig).

3.4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodem in plangebied Vogelweide bestaat uit een bouwvoor/verstoorde zandlaag op dekzand op keileem. De podzolbodem in het dekzand is verstoord tot in de BC- of C-horizont. Archeologische indicatoren zijn niet aangetroffen.

Aanbevelingen

Op grond van de ernstige, diepgaande verstoring van de bodem in plangebied Vogelweide en het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Literatuur

- Brinkkemper, O., e.a. (redactie)**, 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Stiboka**, 1976. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 11 West Heerenveen*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1991. *Grote Provincie Atlas Friesland, schaal 1:25.000*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

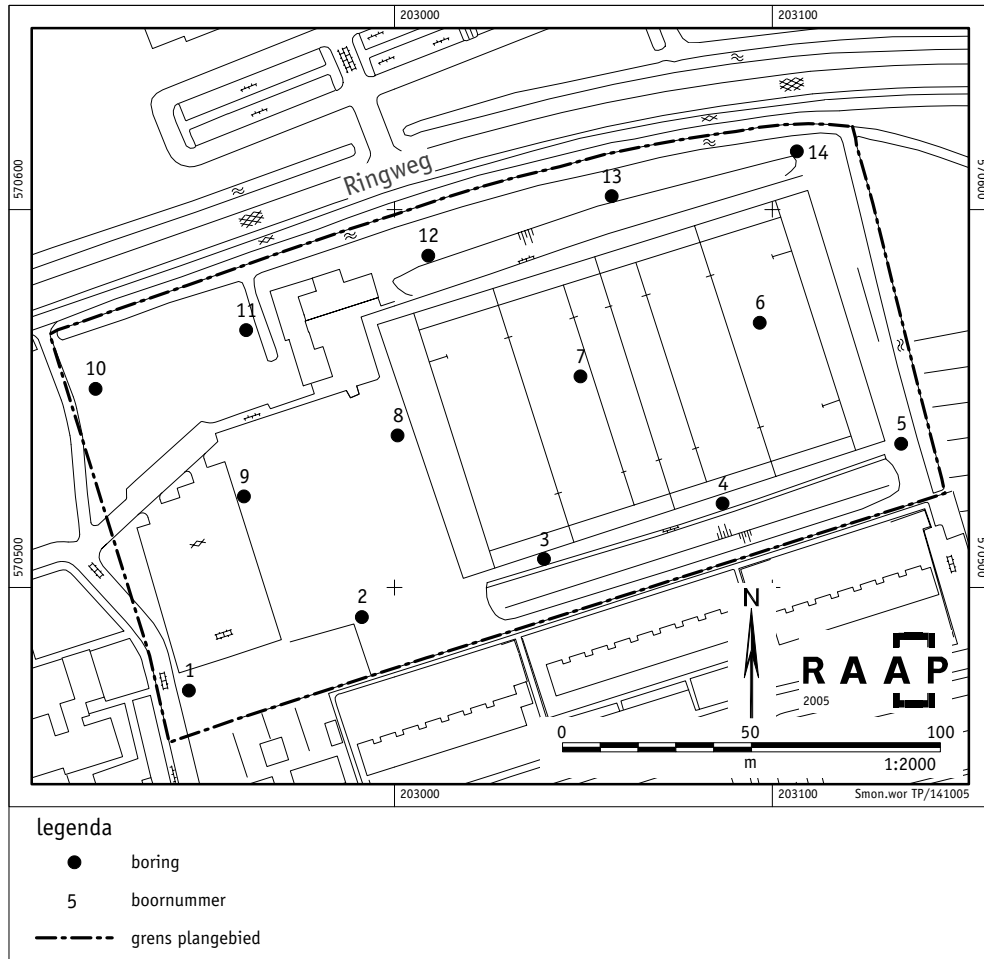
Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1. Plangebied Rugbyterrein – boorpuntenkaart.

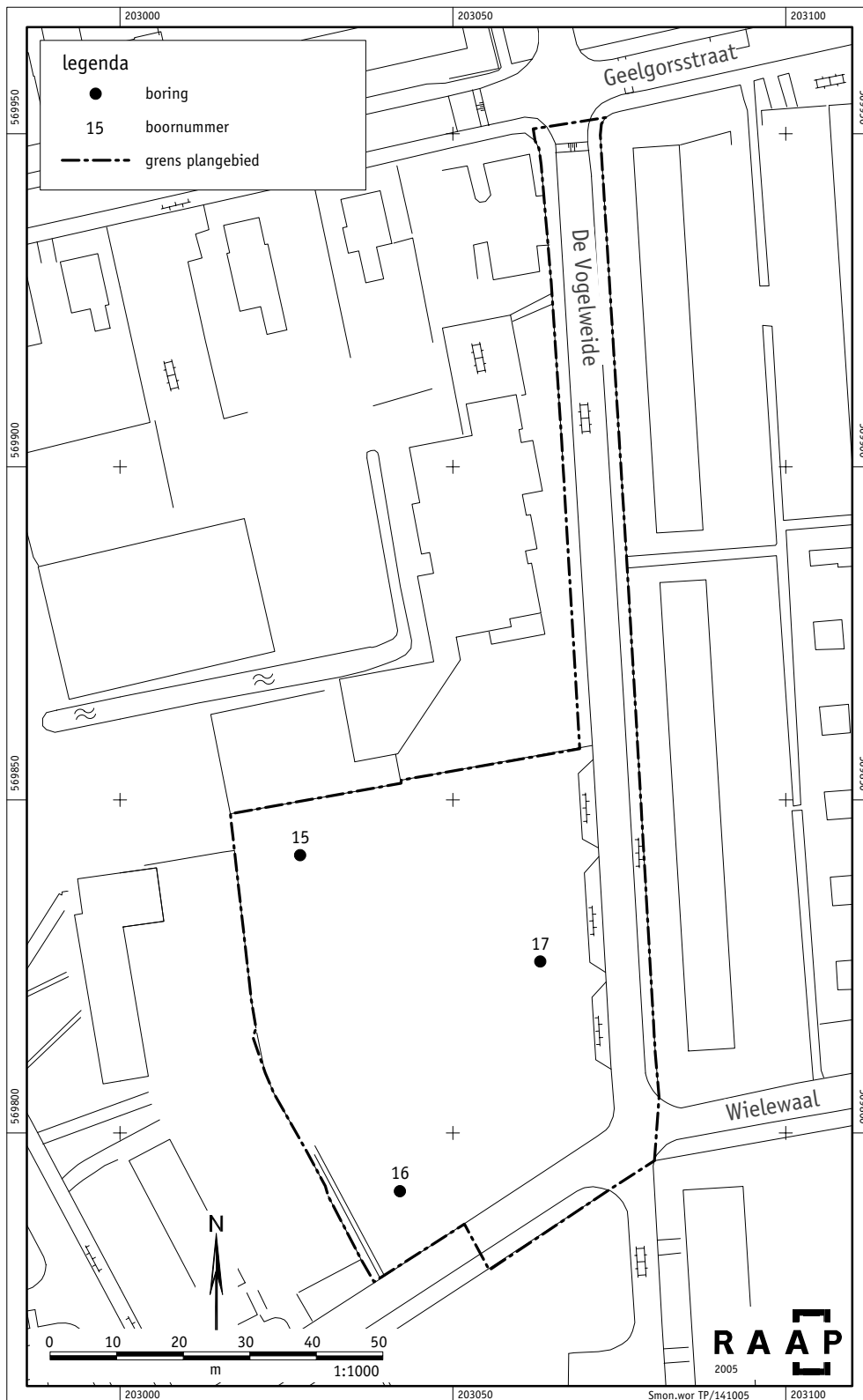
Figuur 2. Boorpuntenkaart plangebied Vogelweide – boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Figuur 1. Plangebied Rugbyterrein - boorpuntenkaart.

Figuur 2. Plangebied Vogelweide - boorpuntenkaart.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

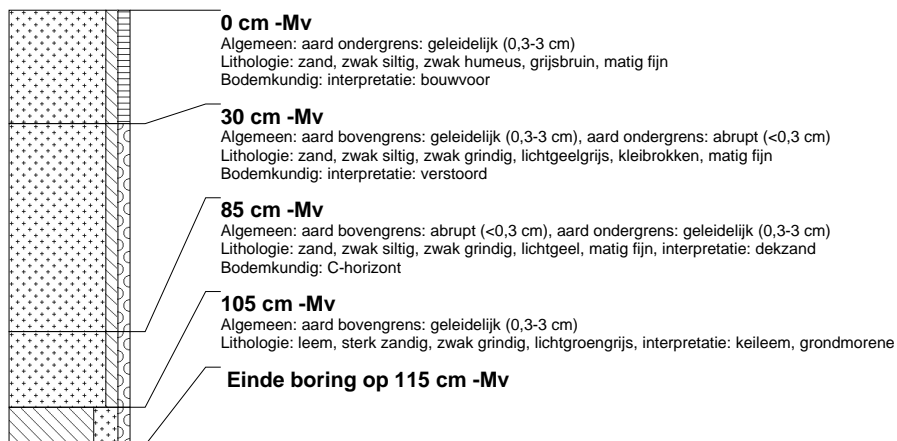
boring: SMON-1

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

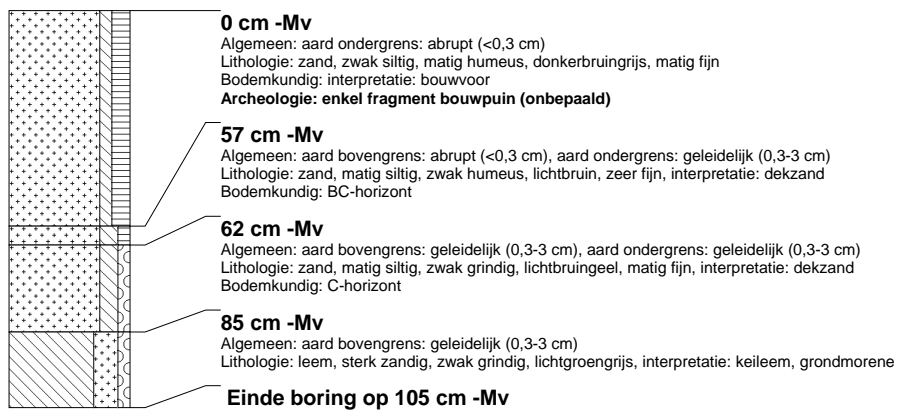
boring: SMON-2

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-3

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

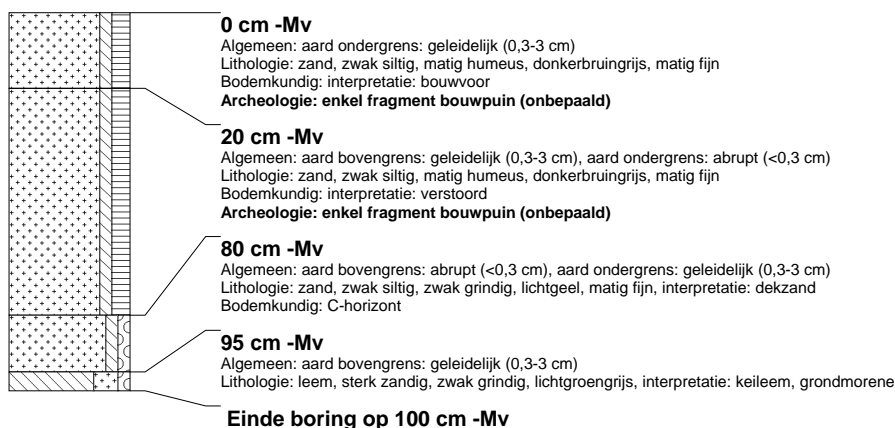
boring: SMON-4

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

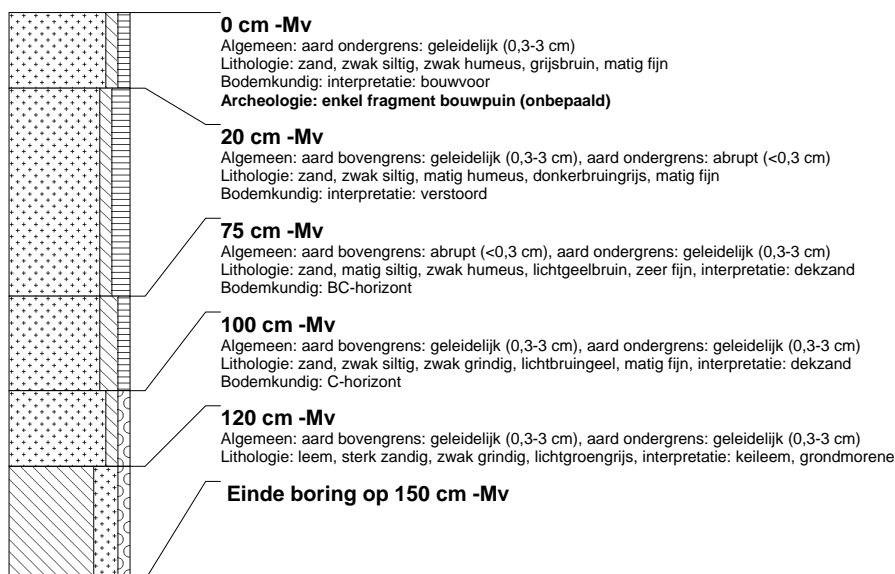
boring: SMON-5

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

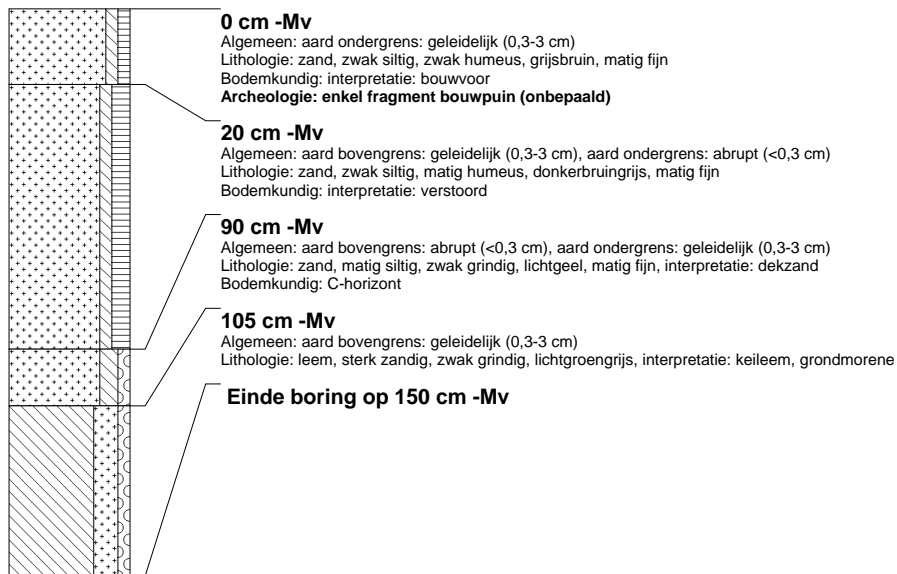
boring: SMON-6

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-7

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-8

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-9

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-10

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-11

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-12

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

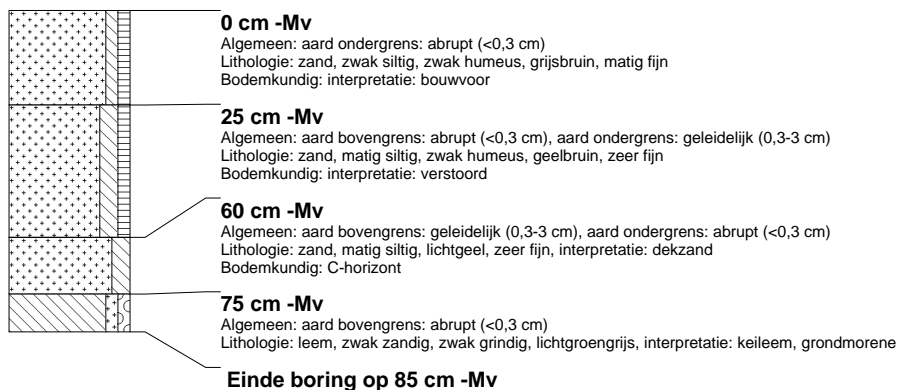
boring: SMON-13

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-14

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-15

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-16

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMON-17

beschrijver: TB/DOB, datum: 4-10-2005, boortype: zandguts-2 cm, provincie: Fryslân, gemeente: Smallingerland, plaatsnaam: DRACHTEN, opdrachtgever: Gemeente Smallingerland, uitvoerder: RAAP Noord

